

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 14.10.1968, sp. zn. 1 Cz 23/68, ECLI:CZ:NS:1968:1.CZ.23.1968.1

Číslo: 36/1969

Právní věta: Právo na úhradu plnění, jímž byla zcela nebo zčásti splněna za jiného vyživovací povinnost (§ 101 zák. o rod.), se promlčuje v tříleté promlčecí době.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 14.10.1968

Spisová značka: 1 Cz 23/68

Číslo rozhodnutí: 36

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Promlčení, Výživné, Výživné dítěte

Předpisy: 94/1963 Sb. § 85

§ 101

§ 104 40/1964 Sb. § 101

§ 98

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 36

Právo na úhradu plnění, jímž byla zcela nebo zčásti splněna za jiného vyživovací povinnost (§ 101 zák. o rod.), se promlčuje v tříleté promlčecí době.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze 14. 10. 1968, [1 Cz 23/68](#).)

Žalobci F. F. a I. F. uplatnili 20. 7. 1967 vůči žalovaným A. J. a Z. J. nárok na náhradu nákladů na péči o jejich nezletilou dceru, kterou živili a které poskytovali veškeré zaopatření. Za její celotýdenní opatrování a zabezpečování potřeb v době od 1. 4. 1965 do 15. 4. 1966 požadovali celkem 6.875 Kčs, za její denní ošetřování v době od 15. 4. 1966 do 31. 12. 1966 celkem 2.625 Kčs. Vzhledem k tomu, že od žalovaných, s nimiž nežili ve společné domácnosti, obdrželi v prosinci 1965 a lednu 1966 po 300 Kčs a v únoru 1966 200 Kčs, vyčíslili svůj nárok celkovou částkou 8.700 Kčs.

Okresní soud v Ostravě zamítl žalobu rozsudkem z 22. 8. 1967. Dospěl k závěru, že žalovaný A. J. splnil svoji vyživovací povinnost tím, že celý svůj příjem odevzdával žalované Z. J. (své tehdejší manželce); bylo prý pak na ní, aby vyplácela žalobcům (svým rodičům) příspěvek žalovaných na péči

o nezletilou. V každém případě považoval okresní soud právo žalobců jakožto právo na vydání neoprávněně získaného majetkového prospěchu za promlčené se zřetelem na ustanovení § 107 odst. 1 o. z.

Z odůvodnění:

Žalobou uplatněný nárok je třeba podřadit ustanovení § 101 zák. o rod., které opravňuje toho, kdo zcela nebo zčásti splnil za jiného vyživovací povinnost, požadovat úhradu tohoto plnění na povinném.

V daném případě není pochybnosti o tom, že žalovaní jako rodiče nezletilé měli k nezletilé zákonnou vyživovací povinnost (§ 33, 85 zák. o rod.) a že žalobci plnili tuto povinnost za žalované. Z výsledků řízení vyplývá rovněž, že žalovaní neposkytli žalobcům nic na náhradu nákladů jimi učiněných na nezletilou vyjma plateb zaslaných v prosinci 1965, v lednu a únoru 1966 v celkové výši 800 Kčs (které žalobci započítali na úhradu svého nároku). Přitom se nelze ztotožnit s názorem okresního soudu, že žalovaný A. J. splnil svůj závazek vůči žalobcům tím, že odevzdával svůj výdělek žalované Z. J. a předpokládal, že žalovaná Z. J. uhrazuje běžné z těchto prostředků žalobcům náklady vynaložené jimi na nezletilou. Podle § 85 odst. 2 zák. o rod. přispívají oba rodiče na výživu svých dětí podle svých schopností a možností; v rámci takto uvažovaného rozsudku vyživovací povinnosti každého z rodičů k dítěti odpovídá každý ze žalovaných svým podílem samostatně. Bylo úkolem okresního soudu, aby na základě své poučovací povinnosti dal žalobcům podnět k úpravě žalobního návrhu v tomto smyslu a k upravenému žalobnímu návrhu rozhodl o podílu každého ze žalovaných na úhradě nároku žalobci.

Navíc okresní soud posuzoval nárok žalobců mylně jako nárok na vydání neoprávněného majetkového prospěchu podle § 454 o. z., což jej vedlo i k mylné aplikaci ustanovení § 107 odst. 1 o. z. (podle něhož právo na vydání neoprávněně získaného majetkového prospěchu se promlčí za rok ode dne, kdy se oprávněný dozví, že byl majetkový prospěch neoprávněně získán a kdo jej získal) při posuzování promlčení práva žalobce. Jak bylo již výše uvedeno, opírá se nárok žalobců o ustanovení § 101 zák. o rod., které upravuje zvláštní rodinněprávní vztah, který je rozdílný od občanskoprávního vztahu z odpovědnosti za neoprávněný majetkový prospěch. Právo vzniklé oprávněnému podle § 101 zák. o rod. je nutno vykládat v souvislosti s § 98 odst. 2 zák. o rod. a řadit k ostatním právům na peněžité plnění, která vyplývají ze zákona o rodině. A protože zákon o rodině neobsahuje samostatnou úpravu promlčení, použijí se zřetelem na ustanovení § 104 zák. o rod. při posuzování promlčení ustanovení občanského zákoníku o promlčení, jmenovitě § 101 o. z., podle něhož je promlčecí doba tříletá, pokud není v dalších ustanoveních občanského zákoníku uvedeno jinak. To znamená, že se práva na peněžité plnění ze vztahů upravených zákonem o rodině (a tedy i práva vzniklá podle § 101 zák. o rod.) promlčují výhradně v tříleté promlčecí době; podle tohoto právního názoru není potom nárok uplatněný žalobci promlčen.

Z uvedeného plyne, že okresní soud v Ostravě porušil zákon v ustanoveních § 85 odst. 2, § 98 odst. 2, § 101, 104 zák. o rod. ve spojení s ustanovením § 101 o. z.